

CZASOWNIKI MODALNE

Czasowniki modalne nie mają znaczenia same w sobie, a jedynie modyfikują znaczenie czasownika w zdaniu. W języku czeskim zaliczamy do nich następujące czasowniki:

mocet, (já) můžu
muset, (já) musím
chtít, (já) chci
smět, (já) smím

Czasowniki *muset* i *smět* odmieniają się regularnie według wzoru odmiany *í*-:

<i>já</i>	<i>musím</i>
<i>ty</i>	<i>musíš</i>
<i>on, ona</i>	<i>musí</i>
<i>my</i>	<i>musíme</i>
<i>vy</i>	<i>musíte</i>
<i>oni</i>	<i>musí</i>

<i>já</i>	<i>smím</i>
<i>y</i>	<i>smíš</i>
<i>on, ona</i>	<i>smí</i>
<i>my</i>	<i>smíme</i>
<i>vy</i>	<i>smíte</i>
<i>oni</i>	<i>smí</i>

Czasownik *mocet* odmienia się według wzoru odmiany *u*-:

<i>já</i>	<i>můžu</i>
<i>ty</i>	<i>můžeš</i>
<i>on, ona</i>	<i>může</i>
<i>my</i>	<i>můžeme</i>
<i>vy</i>	<i>můžete</i>
<i>oni</i>	<i>můžou</i>

Czasownik *chtít* ma w pełni nieregularną odmianę:

<i>já</i>	<i>chci</i>
<i>ty</i>	<i>chceš</i>
<i>on, ona</i>	<i>chce</i>
<i>my</i>	<i>chceme</i>
<i>vy</i>	<i>chcete</i>
<i>oni</i>	<i>chtějí</i>

Po czasownikach modalnych zazwyczaj występuje bezokolicznik, np.: **Chci pracovat. Můžu pracovat. Musím pracovat.**

Po czasowniku *chtít* může rovněž występować dopeňnienie bližšie (w bierniku), na przykład: *Chci nové auto. Chci to.*

Zvróć uwagę na rózne znaczenia czasowników *muset* i *smět* w formie twierdzącej i przeczącej:

Musím jíst zdravé jídlo. (polecenie) X *Nesmím kouřit.* (zakaz)

Smím otevřít okno? (uprzejme zapytanie) X *Nemusím chodit pěšky, mám auto.* (opcja)

Modalne znaczenie czasownika mít

Zvróć uwagę na dwa znaczenia czasownika *mít*: konkretne i modalne. Porównaj:

a) znaczenie konkretne: *Máme auto.*

b) znaczenie modalne: *Nevím, co mám koupit mamince. Omlouvám se, měla jsem ti zavolat dřív.*

Czasowniki modalne w trybie przypuszczającym

Czasowniki modalne są bardzo często używane w zdaniach warunkowych. Wyrażają uprzejmość, sugestię, radę, ale także niepewność. Na przykład:

Chtěl/chtěla bych se vás na něco zeptat.

Mohl/mohla bych si půjčit vaši tužku?

Měl/měla bych se učit dřív slovíčka, nebo gramatiku?

Měl/měla bys přestat kouřit.